

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı :
Tarih :

23298
02.01.2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 03/01/2023 16:27
Sayı: E-120.10-1144953

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

DİSK/Genel-İş Araştırma Dairesi'nin hazırladığı İşçi Sınıfının Ekonomisi raporu geçtiğimiz günlerde yayımlandı. Üçüncü çeyrek büyüme verilerinin de yer aldığı raporda, büyümeden emeğin aldığı payın giderek azaldığına dikkat çekildi. Ülkede yaşanan ekonomik ve sosyal krizin yarattığı tahribat giderek artmaktadır. Kriz ile birlikte emekçiler derin bir yoksulluğa sürüklenmektedir. İşçi sınıfının maruz kaldığı yoksullaştırma dalgasının son bulması, büyümeden alınan paydan enflasyona, vergilerden temel ihtiyaçların giderilmesinde yaşanan zorluklara dair işçi sınıfının ekonomik durumunun tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye ekonomisi, AKP iktidarları döneminde izlenen sermaye yanlısı ekonomi politikaları nedeniyle daha da zayıflamıştır. 2013 yılından beri yayınlanan “Dünyanın En Kırılgan Beş Ekonomisi” listesinde Türkiye her yıl düzenli olarak yer almaktadır. Kırılgan ekonomiye sahip olmak yüksek enflasyon, zayıf büyüme, yüksek dış açık ve sıcak paraya olan yüksek bağımlılık anlamına gelmektedir. Aynı zamanda antidemokratik uygulamaların artması ve hukuk devletinin aşınması, Türkiye’ye olan güveni günden güne zayıflatmıştır.

Ekonomik kriz ile birlikte emekçilerin enflasyonu her geçen gün artarken işçilerin alım gücü düştü, gelir dağılımı bozuldu, yoksulluk arttı, emekçilerin büyümeden aldığı pay ise biraz daha azaldı. Hükümetin ekonomi politikalarını kötü yönetmesi, artan borçlar ve vergi yükü de işçi ücretlerinin enflasyon karşısında erimesine ve yaşam koşullarının ağırlaşmasına neden oldu.

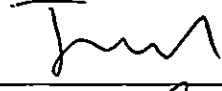
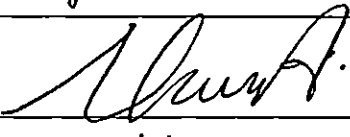
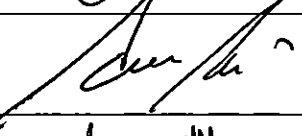
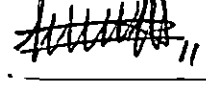
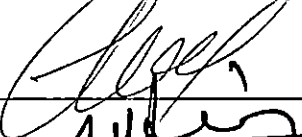
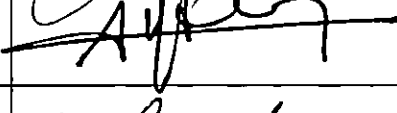
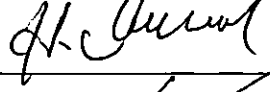
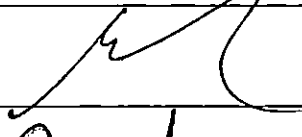
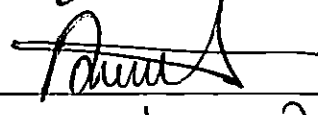
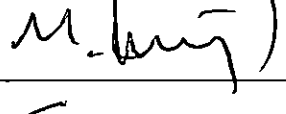
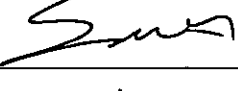
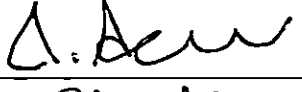
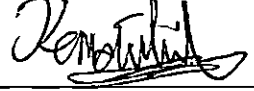
Raporda öne çıkan bulgular şöyle:

- 2019 yılı 3. çeyreğinde yüzde 32,9 olan işgücü ödemeleri, 2022 yılı 3. çeyreğinde yüzde 26,3’e geriledi. Aynı dönemde sermayenin payı ise yüzde 50,5’ten yüzde 54,8’e yükseldi.
- İşgücü ödemelerinin en fazla azaldığı sektörlere baktığımızda; finans ve sigorta faaliyetlerinde işgücü ödemelerinin 2019 yılına göre 12,3 puan azalarak 37,5’ten yüzde 25,4’e gerilediğini ancak aynı dönemde sektörel büyümenin 21,2 puan artarak 0,4’ten 21,6’ya yükseldiğini görmekteyiz.
- Enflasyon oranı yüzde 85,5’e yükselirken gıda enflasyonu yüzde 100’e yaklaşmıştır. 2022 yılı Ocak ayında yüzde 48,69’luk enflasyon ve yüzde 55,61’lik gıda enflasyonu ile 100 TL’ye alınan bir mal sepeti, 2022 Ekim ayında yüzde 85,51 enflasyon ve yüzde 99,05 gıda enflasyonu ile 142 TL’ye yükseldi.
- Ekim ayına gelindiğinde ise bir önceki yıla göre dolaylı vergi (KDV, ÖTV, harçlar, damga vergisi) gelirlerindeki artış yüzde 109,9 oldu.
- Eurostat verilerine göre; Türkiye’de asgari ücret yıl sonuna doğru 284 Euro’ya kadar geriledi ve asgari ücret düzeyi en kötü üç ülke arasına girdi.
- 2022 yılı için Türkiye’de sefalet endeksi yüzde 96,58’dir. Sefalet sıralamasında Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında ilk sırada yer alıyor.
- 2019 yılında hanenin toplam geliri ile gerekli harcamaları yaparken zorlanma oranı yüzde 31,5 iken, 2021 yılında bu oran yüzde 60,1’e yükseldi.
- 2021 yılında taksit, kredi kartı ve diğer borç ödemelerini birden fazla kez ödeyemeyenlerin oranı yüzde 18,1 iken; elektrik, su, doğalgaz faturalarını ödeyemediklerini belirtenlerin oranı yüzde 20,5 oldu.

Raporda öne çıkan çözüm önerileri şöyle:

- Halkın egemenliğini ve emeğin haklarını esas alan toplumcu ekonomi politikalar hayata geçirilmelidir. Halkın refahını önceleyen, güvenli ve güvenceli istihdam yaratan, insan onuruna yakışır ücret sağlayan, toplumsal gelirin adil yeniden dağılımını, adaleti, demokrasiyi, toplumsal cinsiyet eşitliğini, kadınların toplumsal yaşamın her alanında eşit katılımını ve herkesin sosyal güvenliğini sağlayan ekonomi politikalarına ihtiyaç vardır.
- İşçilerin alım gücünün artıran gerçekçi ve uygulanabilir ekonomi politikalar oluşturulmalıdır.
- Vergi yükü emekçilerin omuzlarından alınmalı, vergide adalet sağlanmalı, vergi dilimleri hakkaniyetli bir şekilde yeniden düzenlenmelidir.
- Asgari ücret, insanca yaşanabilecek bir düzeye çıkarılmalı, asgari ücret hesaplamasında bir kişinin harcaması değil, en az 4 kişilik bir ailenin giderleri üzerinden bir artış sağlanmalıdır. En düşük emekli aylığı da en az asgari ücret düzeyine çekilmelidir.

İşçi sınıfının maruz kaldığı yoksullaştırma dalgasının son bulması, büyümeden alınan paydan enflasyona, vergilerden temel ihtiyaçların giderilmesinde yaşanan zorluklara dair işçi sınıfının ekonomik durumunun tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	--	--	--
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
20	FELEKNAS UCA	BATMAN	